

GEEFT DE KRUISING GEEL x GEEL ONS BLINDE JONGEN ?

Het antwoord hierop is soms JA, maar ook wel NEE.

Dat vraagt om nadere uitleg.

Daarvoor gaan we eerst terug naar 1907, toen "de Pluimgraaf" een artikel over Slenkeduiven plaatste van de heer H. Huisinga. Deze heer was in die jaren één der grootste kenners van Slenken.

"Eene eigenaardigheid is, dat steeds gezorgd moet worden met een gele, een rode of roodbleeke te paren.

Twee gele brengen nog al eens blinde of bijziende jongen voort. Daaruit zou men afleiden, dat geel eene verbastering is. Maar toch, geteeld op de aangegevene wijze is de gele even gezond en teelbaar als de roode; alleen meestal iets zwakker."

Uit Huisinga's woorden "nog al eens" kunnen we dus opmaken dat uit geel x geel niet per definitie blinde jongen hoeft te vallen! Bovendien ook wel bijziende jongen, die dus slechts van nabij duidelijk ziende zijn. En dat is duidelijk wat anders dan jongen die voedselblind zijn. Die pikken juist naast de graankorrel!

Keurmeester en Slenkenkenner M.F. van der Vaart schreef dit in een artikel in 1946:

"Geel met geel geeft volgens de overleving blinde jongen. Of 't waar is, kan ik niet bevestigen, daar ik nooit geel met geel heb gefokt."

In een Avicultura van rond 1965 stond een artikel "onze Slenk", geschreven door de heer J.H. Wieking uit Nordhorn (W.Dld).

De familie Wieking heeft generaties lang Slenken gefokt. Zijn vader onderzocht ook al - waarom een paring van dezelfde geel of geelbleke kleurslag bijna steeds blinde jongen voortbracht.

In 1937 t/m 1939 onderzocht Prof. Harms v.d. natuurwetenschappelijke faculteit v.d. Universiteit van Tübingen de oorzaak.

Van Joh. Wieking kreeg hij alles wat nodig was voor het onderzoek: in alle stadia bevruchte eieren en Slenken van alle leeftijden. De oorlog maakte helaas in 1939 een eind aan dit onderzoek.

Huisinga en van der Vaart spreken beide uitsluitend over geel, Wieking ook over geelbleek.

Nú, anno 1985, is het in de erfelijkheidsleer bekend, dat de afwijkingen (recessieve effecten) aan het netvlies vaak gecombineerd gaan met de kleuren van een dier in een bepaald ras.

De combinatie kan per diersoort en per ras ook andere recessieve effecten hebben! Bij het mensenras Negers is de erfelijke aanleg voor afwijking van de bloeddruk (te hoog) gekoppeld aan hun donkere huidskleur. Elke neger heeft dus niet per definitie te hoge bloeddruk! Het komt alleen relatief meer voor bij negers dan bij de blanke mens. De erfelijke afwijking in de bloeddruk én de zwarte huidskleur zijn beiden vastgelegd in hetzelfde chromosoom! Of anders geformuleerd:

Dit komt doordat de chromosomen in een bepaalde onderverdeling (van het totale aantal chromosomen) in éénzelfde groep zitten.

De blindheid hoeft niet stekeblind te zijn. Het kan ook een zwakke ziendheid zijn. Het is een recessief erfelijke stoornis die b.v. bij het Slenkeras uit de kruising geelxgeel valt. En mogelijk ook nog uit geelbleek x geelbleek.

Duidelijk rasgebonden. Dit bewijst dat de Slenk vrijwel zeker een volledig raszuivere duif is. Deze vorm van kleurgebonden blindheid komt voor zover bekend immers niet bij andere rassen voor!

De kleurbepalende chromosomen zitten dus in dezelfde onderverdelende groep als de chromosomen die de samenstelling van het netvlies bepalen. Het gezichtsvermogen. Het gaat echter beslist niet op dat alle jongen uit elke kruising geel x geel per definitie netvliesafwijkingen zullen hebben ! Zo hebben niet alle negers een te hoge bloeddruk !

Immers: In de chromosomen zit niet de eigenschap opgeborgen, maar de aanleg voor eigenschappen!

De combinatie van het chromosoom van de vader met die van de moeder verschilt zelfs per kind. Dat geldt voor alle soorten chromosomen, die elk zorgen voor een onderdeelje van het wezen. Daarom zijn alle jongen uiterlijk ook niet precies gelijk aan elkaar. Door inteeltkan wel bereikt worden dat de jongen zoveel mogelijk op elkaar lijken !

In positieve zin, zoals wij naar een bepaalde Standaard toe fokken. Maar(als we dat wilden)ook in negatieve zin door geel x geel te fokken, en de eieren van de slechtziende jongen onder voedsters te laten uitkomen. De netvliesafwijkingen kun je er dus zowel in als uitfokken !

De chromosomen met de aanleg voor de normale "ziende" eigenschappen van rood en roodbleek zijn dominant over de aanleg voor netvliesafwijkingen bij geel(en misschien ook geelbleek). Het netvlies bestaat simpel gezegd uit "staafjes en kegeltjes". Afwijkingen hieraan leiden van een zwakker gezichtsvermogen tot aan echte blindheid.

De gele kleurslagen bij Slenken zijn relatief een ietsje minder sterk dan de rode kleurslagen.

Bij de juiste teeltwijze (dons x dons) of eventueel (dons x kaal) kan geel en geelbleek en geelspar en wit kerngezond gefokt worden !

Onze voorouders kwamen er proefondervindelijk reeds achter dat de rode en gele kleurslagen onderling gekoppeld moesten worden.

Laten we het daar dus maar op houden in de praktijk !

Natuurlijk kunnen de roodbleken en roodsparren onderling wel gekruisd worden. Rood x rood liever niet, omdat die kruising de onderpartij sterker gaat kleuren.

Blijft voor de scherpe lezer de vraag wat "voedselblindheid" nu precies is: Het vaak mispikken bij het eten.

Dat kan zijn omdat het gezichtsvermogen te zwak is aan één of beide ogen (plus of min zoveel), of simpel doordat ze scheel kijken.

Deze afwijkingen kunnen óók ontstaan doordat men steeds heeft doorgefokt met "verdunkleurige" duiven (de kaalgeboren jongen in - bij Slenken - alle kleurslagen)

Daarom fokken we bij voorkeur met donsgeboren Slenken, of hooguit dons x kaal. Dus liever nooit met kaal x kaal, wat de vitaliteit verzwakt. Dons x dons helpt de fokker mee om ziekte buiten het hok te houden !

Aan voedselblinde jongen is maar één ding te doen. Hoe mooi ze ook uiterlijk zijn, nooit mee doorfokken: meteen afmaken ter wille van een sterk nageslacht.

Tot slot nog één koppeladvies: nooit geel x roodspar.

Dat geeft een te grote kans op miskleuren.

Het goede van rood en geel , via bleek over naar spar en wit.

Frits van Houten,
dec. 1985.